

IAKTTAGANDE AV UPPHANDLINGSLAGEN I FÖRSAMLINGARNA

Innehåll	1
1. Grundläggande information om upphandling	3
1.1. Ändamålsenlig organisering av upphandlingar	3
1.2. Upphandlingslagen och dess syften	4
1.3. Upphandlingspolitik och organiseringen av upphandlingarna	5
1.4. Tröskelvärden för upphandlingar	6
1.5. Upphandlingskriterier	7
1.6. Centralisering av upphandlingar	8
1.7. Upphandling hos enheter anknutna till den upphandlande enheten	9
1.8. Rättsmedel	9
1.8.1. Upphandling som understiger det nationella tröskelvärdet	9
1.8.2. Upphandling som överstiger EU-tröskelvärdet eller det nationella tröskelvärdet	10
2. Upphandlingsförfaranden	11
2.1. Öppet förfarande	11
2.2. Selektivt förfarande	12
2.3. Förhandlat förfarande	13
2.4. Direktupphandling	14
2.5. Konkurrenspräglad dialog	15
2.6. Ramavtal	16
2.7. Övriga upphandlingsförfaranden	17
3. Upphandlingsannonser och anbudsfrågor	17
3.1. Upphandlingsannonser	17
3.2. Anbudsfrågor	18
3.2.1. Allmänna principer för anbudsfrågor	18
3.2.2. Innehållet i en anbudsfråga	19
3.2.3. Definitionen av urvals- och jämförelsegrunderna	21
3.2.4. Tidsfrister för anbudsfrågan	22
4. Handläggning av anbud	23
4.1. Val av anbudssökande och anbudsgivare	23
4.2. Mottagande och öppnande av anbud	25

4.3. Förkastande av anbud	25
4.4. Jämförelse av anbud och val av leverantör	26
5. Upphandlingsbeslut och slutande av upphandlingskontrakt	27
5.1. Upphandlingsbeslut och delgivning	27
5.2. Slutande av upphandlingskontrakt	28
6. Mottagande av vara och godkännande av tjänst och byggentreprenad	29
7. Vissa övriga bestämmelser	30
7.1. Avbrytande av upphandlingen	30
7.2. Jäv och konkurrensneutralitet	30
7.3. Handlingars offentlighet och sekretess	30
Bilaga	
Definitioner och begrepp i anslutning till upphandlingsverksamheten	32

1. Grundläggande information om upphandling

1.1. Ändamålsenlig organisering av upphandlingar

Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna köper år 2007 varor och tjänster för cirka 300 miljoner euro. Dessutom står byggtreprenader för en betydande andel av de årliga investeringskostnaderna som uppgår till över 100 miljoner euro. Att sköta upphandlingarna så att församlingens eller den kyrkliga samfällighetens intressen tillgodoses kräver förutom yrkeskunskaper även samarbetsförmåga, marknadskännedom samt en förmåga att rätt dimensionera de krav som ställs på den offentliga upphandlingen i förhållande till upphandlingens storlek. Att upphandlingsverksamheten organiseras så att den är lagenlig och ändamålsenlig samt att konkurrensutsättningen genomförs på rätt sätt är viktigt med tanke på bl.a. församlingens ekonomi och interna övervakning samt den offentliga bilden.

Församlingen måste som upphandlande enhet utnyttja befintliga konkurrensförhållanden. Det är församlingens plikt att definiera vad man vill upphandla, vilken kvalitet man vill ha och på vilka villkor man vill att upphandlingen ska ske. Som upphandlande enhet har församlingen också i uppgift att definiera hurdant samarbete den önskar med leverantören av varan, tjänsten eller byggtreprenaden.

Syftet med denna anvisning är att informera församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna om hur man kan organisera den offentliga upphandlingen i enlighet med god förvaltningspraxis och den nya upphandlingslagen som trädde i kraft 1.6.2007. Upphandlingslagen föreskriver hur offentliga upphandlingar ska genomföras, men genom församlingens egen upphandlingsanvisning, instruktionerna och kyrkorådets beslut avgörs hur befogenheter och ansvar gällande upphandlingarna ska fördelas och hur andra upphandlingsrelaterade frågor ska lösas. Till upphandlingsärenden hänför sig alltid intern övervakning; utvecklingen av denna är en kontinuerlig process.

Frågan om hur man ska sköta sin upphandling borde nu dryftas i alla församlingar. Det är att rekommendera att församlingarna har en **upphandlingsanvisning** som godkänts av kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet. Där definieras t.ex. vilka upphandlingar som ska grupperas ihop för att konkurrensutsättas samtidigt för ett eller högst fyra års tid, tillvägagångssätt och befogenheter (jfr 5 kap. 2 § i ekonomistadgan). Vid organiseringen av upphandlingarna krävs oftast en revidering av kyrkorådets reglemente, ekonomistadgan, instruktionerna och anvisningarna om den interna övervakningen. Åtminstone i små församlingar är ett alternativ till att ha en egen upphandlingsanvisning att man fattar beslut om vad som ska konkurrensutsättas, tillvägagångssätten och befogenheterna en gång om året, i samband med budgeten. I kyrkliga samfälligheter följs gemensamma kyr-

korådets beslut om hur upphandlingarna ska skötas inom hela den ekonomiska enheten.

Cheferna och kyrkorådet har ett övervakningsansvar och ett allmänt ansvar för att organisera upphandlingsverksamheten. Upphandlingsprocessen får aldrig gå till så att en och samma person gör beställningen, tar emot varan eller tjänsten, godkänner räkningen och sätter den för betalning. Även i en mindre församling måste upphandlingsprocessen brytas, t.ex. så att räkningen godkänns av någon annan person än den som gjort och mottagit beställningen.

De personer som bereder och beslutar om offentlig upphandling måste i den utsträckning som uppgifterna förutsätter sätta sig in i författningar som gäller ärendet samt bilagor till dessa.

En mycket bra informationskälla som även församlingarna kan utnyttja i alla frågor som berör upphandlingar är **Rådgivningsenheten för offentlig upphandling**, som upprätthålls av handels- och industriministeriet och Kommunförbundet gemensamt. Den finns på adressen www.upphandling.fi. På rådgivningsenhetens webbsidor finns alltid aktuell information om frågor som berör upphandlingar, bl.a. om ändringssökande. Frågor om rådgivning ska helst sändas per e-post till adressen ovan. Rådgivning per telefon är gratis och alla uppgifter behandlas konfidentiellt.

Anvisningar om små upphandlingar, modeller för anbudsfrågor etc. finns på kyrkans intranät på adressen www.kirkko.evl.fi > på svenska > Församlingsekonomi > Upphandling. Kielu Virpasuo inleder sitt arbete som kyrkostyrelsens upphandlingschef den 1 januari 2008. Till hennes uppgifter hör bl.a. att utveckla församlingarnas upphandlingsverksamhet och att i samarbete med kyrkostyrelsens enhet för informationsförvaltning se till att i synnerhet församlingarnas it-utrustning och datorprogram konkurrensutsätts gemensamt.

I denna anvisning avses med församling också kyrklig samfällighet, med kyrkofullmäktige också gemensamma kyrkofullmäktige och med kyrkorådet också gemensamma kyrkorådet.

1.2. Upphandlingslagen och dess syften

Lagen om offentlig upphandling (1505/1992) trädde i kraft 1.1.1994. Denna lag tillämpades även på evangelisk-lutherska kyrkan och dess församlingar. I Europeiska unionen godkändes år 2004 nya upphandlingsdirektiv som i Finland implementerades genom olika upphandlingslagar. Samtidigt upphävdes upphandlingslagen från år 1992 och de förordningar som utfärdats med stöd av denna. Församlingarna iakttar i sin upphandling

- lagen om offentlig upphandling (348/2007; upphandlingslagen) och

- förordningen om offentlig upphandling (614/2007; upphandlingsförordningen).

Lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (349/2007), dvs. upphandlingslagen för olika specialsektorer, gäller inte församlingarnas verksamhet.

Upphandlingslagen och upphandlingsförordningen trädde i kraft 1.6.2007. Upphandlingsdirektiven och upphandlingslagen syftar till att

- effektivisera användningen av allmänna medel
- klarlägga förutsättningarna för de upphandlande myndigheterna att bedriva upphandlingssamarbete
- garantera alla anbudsgivare en likvärdig och icke-diskriminerande behandling vid offentlig upphandling, samt
- möjliggöra en fri rörlighet för varor och tjänster.

Upphandlingsförordningen innehåller bestämmelser om t.ex. annonseringsskyldigheten i fråga om upphandlingsannonser, de medier som ska användas när man skickar annonserna, innehållet i och publiceringen av annonserna samt andra omständigheter i anslutning till annonseringsskyldigheten.

I bilagan presenteras definitioner och begrepp i anslutning till upphandlingsverksamhet.

Även aktiebolag och andra sammanslutningar ska iaktta upphandlingslagen i det fall att

- deras verksamhet huvudsakligen finansieras av församlingen eller
- deras ledning står under församlingens kontroll eller
- församlingen väljer över hälften av medlemmarna till deras förvaltningsorgan eller
- de för upphandlingen har fått understöd av församlingen eller av någon annan i upphandlingslagen avsedd upphandlande enhet till ett belopp som överstiger hälften av upphandlingens värde (UpphandlingsL 2 kap. 6 §).

1.3. Upphandlingspolitik och organiseringen av upphandlingarna

Bestämmelser om konkurrensutsättning av upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena och de nationella tröskelvärdena finns i upphandlingslagen. Församlingens egen upphandlingsanvisning blir särskilt betydelsefull då man genomför upphandlingar som understiger det nationella tröskelvärdet och därmed står utanför upphandlingslagens tillämpningsområde. De grundläggande upphandlingsförfarandena lämpar sig för både upphandlingar som under- och överstiger det nationella tröskelvärdet.

Församlingarna har rätt att besluta vilka tjänster som produceras som eget arbete eller som ett samarbete mellan församlingarna och vilka tjänster som skaffas som köptjänster på den fria marknaden. Församlingen har alltid rätt att anställa t.ex. folk som utför årligen återkommande reparationer, planerarare och uppträdande (UpphandlingsL 8 §). I detta fall betalar församlingen själv lönen jämte lönebikostnaderna. Upphandlingslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av denna tillämpas enbart då församlingen köper varor, tjänster eller byggentreprenader av en utomstående aktör. Upphandlingslagen tillämpas inte på församlingens eventuella interna beställar-producentsystem.

Församlingarna har inte rätt att med sina upphandlingar bedriva lokalpolitik. Församlingarna har inte rätt att ta t.ex. det lokala sysselsättningsläget eller skatteinkomsterna i beaktande då de fattar sina upphandlingsbeslut. Företag som är verksamma inom den egna församlingens område får inte placeras i en särställning vid anbudsförfarandet. Däremot kan upphandlingarna realiseras så att man i planeringen av de varor, tjänster och byggentreprenader som ska upphandlas definierar innehållet i upphandlingen så att även lokala företag har förutsättningar att konkurrera som likvärdiga aktörer. Detta gäller i synnerhet situationer då man försöker få till stånd gemensam upphandling för hela trakten eller regionen.

1.4. Tröskelvärden för upphandlingar

Från och med 1.6.2007 delas offentliga upphandlingar in i tre olika grupper beroende på upphandlingspriset (UpphandlingsL 3 kap. 15–16 §). Dessa grupper är upphandlingar som understiger det nationella tröskelvärdet, upphandlingar som överstiger det nationella tröskelvärdet och upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdet.

Nationella tröskelvärden utan mervärdesskatt fr.o.m. 1.6.2007

- för upphandling av varor och tjänster, projektävlingar och tjänstekoncessioner 15 000 euro,
- för upphandling av social- och hälsovårdstjänster 50 000 euro
- för byggentreprenader och byggkoncessioner 100 000 euro.

EU-kommissionen fastställer vartannat år de i upphandlingsdirektiven avsedda tröskelvärdena i euro för de upphandlingsannonser som ska publiceras inom unionens område (UpphandlingsL 3 kap. 16 § 2 mom.) På upphandlingar som överstiger de nationella tröskelvärdena med understiger EU-tröskelvärdena tillämpas upphandlingsdirektiven i en något lindrigare form på det sätt som närmare framgår av lagen (UpphandlingsL 9 kap.).

EU-tröskelvärden utan mervärdesskatt fr.o.m. 1.1.2006

- för upphandling av varor och tjänster 211 000 euro
- för byggentreprenader och byggkoncessioner 5 278 000 euro

På upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena tillämpas upphandlingslagen och upphandlingsförordningen som sådana på det sätt som framgår av lagen och förordningen.

Upphandlingslagen tillämpas inte på anskaffningar som understiger de nationella tröskelvärdena. För dessa upphandlingar iakttas församlingens egen upphandlingsanvisning, instruktioner, kyrkorådets beslut och god förvaltningspraxis.

En upphandling får inte spjälkas upp i flera delar i syfte att t.ex. komma under tröskelvärdet. De flesta varu- och tjänsteupphandlingar kan konkurrensutsättas, varvid det uppskattade upphandlingspriset är det sammanlagda värdet exklusive moms av de upphandlingar som kommer att göras under t.ex. ett eller högst fyra års tid. (UpphandlingsL 3 kap. 17 §)

1.5. Upphandlingskriterier

Vid upphandlingar måste man sträva efter det ur församlingens synvinkel fördelaktigaste möjliga slutresultatet utan att glömma kvaliteten. Församlingen har rätt att värdesätta god kvalitet i alla upphandlingar. Urvalskriteriet är antingen det billigaste priset eller totalekonomisk fördelaktighet. Om församlingen har meddelat att den använder totalekonomisk fördelaktighet som sitt urvalskriterium, tillämpas endast jämförelsegrunderna då anbud jämförs. Som jämförelsegrund har församlingen rätt att välja t.ex. materialanvändning, hur varor transporteras och förpackas, hur lagringen och avfallshanteringen är ordnade, dvs. kriterier som hänför sig till produktens hela livscykel.

De anbudssökande och anbudsgivare som deltar i upphandlingsprocessen måste behandlas likvärdigt och icke-diskriminerande under hela processen. Med hjälp av de krav som gäller anbudssökandenas och anbudsgivarnas lämplighet strävar den upphandlande enheten efter att säkerställa att varuleverantören, tjänsteproducenten eller entreprenören har förmåga att genomföra upphandlingen.

- Kraven ska ha samband med anbudssökandens eller anbudsgivarens förutsättningar att fullgöra kontraktet och de skall ställas i proportion till upphandlingens art, ändamål och omfattning.
- Vid lämplighetsbedömningen kan den upphandlande enheten kräva att anbudsgivarna uppfyller vissa ekonomiska och finansiella krav, krav som hänför sig till den tekniska prestationsförmågan eller de yrkesmässiga kvalifikationerna eller andra krav som kan bedömas utgående från objektiva och icke-diskriminerande kriterier.
- Om den upphandlande enheten uppställer lämplighetskrav måste man informera om dessa i upphandlingsannonsen, men närmare information om innehållet i kraven kan ges i anbudsfrågan.

Församlingen har rätt att begränsa antalet företag som deltar i det slutliga anbuds förfarandet på det sätt som föreskrivs i upphandlingslagen. På så sätt kan

man säkerställa att endast lämpliga företag deltar i det egentliga anbudsförfarandet, dvs. lämnar ett anbud.

Upphandlingslagen gör det möjligt att beakta vissa sociala faktorer, så att en del av upphandlingarna kan reserveras att utföras av arbetshindrade personer på de grunder som framgår av lagen. Då konkurrensutsätts t.ex. produkter tillverkade av olika arbetshindrade personer sinsemellan.

1.6. Centralisering av upphandlingar

Ändamålsenliga upphandlingar förutsätter samarbete mellan tjänsteinnehavarna och de olika arbetsområdena. Församlingen måste besluta vilka varor och tjänster som upphandlas decentraliserat och vilka som upphandlas centraliserat. Upphandlingar av t.ex. kontorstillbehör, livsmedel och bränsle eller gravgrävning och transporter kan skötas per församling eller t.ex. regionalt centraliserat.

Eftersom församlingarna oftast är små upphandlare är det ändamålsenligt att effektivisera verksamheten genom att försöka få till stånd ett regionalt samarbete med närliggande församlingar och andra offentliga upphandlande enheter, t.ex. kommuner. Upphandlingssamarbete med andra församlingar och kommuner förutsätter att **skriftliga samarbetsavtal** ingås. Sådana samarbetsavtal förutsätter i allmänhet revideringar av reglementen, instruktioner samt bestämmelser som gäller den interna övervakningen. Då man i den upphandlande enheten fattat beslut om att upphandlingen av vissa varor eller tjänster ska ske gemensamt med någon annan upphandlande enhet, förbinder man sig också att anskaffa dessa varor eller tjänster i enlighet med samarbetsavtalet. Gemensam upphandling lämpar sig bäst i fråga om sådana varor och tjänster som har ett likartat innehåll i många församlingar.

En församling kan på basis av ett avtal sköta en uppgift även för en annan församlings räkning (KL 12 kap. 1 §). Detta innebär att

- kyrkoråden ingår avtal om samarbete i upphandlingsärenden
- den församling som utför upphandlingen gör (den eventuella) upphandlingsansökan och anbudsförfrågan samt bereder och fattar upphandlingsbeslutet, och
- de församlingar som undertecknat avtalet genomför de berörda upphandlingarna i enlighet med detta upphandlingsbeslut.

Församlingen kan också ingå samarbetsavtal med andra i 2 kap. 6 § i upphandlingslagen nämnda upphandlande enheter, t.ex. kommuner (UpphandlingsL 1 kap. 2 § 2 mom.).

Ovan nämnda **avtal om gemensam upphandling** måste särskiljas från de i 2 kap. 11 § i upphandlingslagen avsedda **inköpscentralerna**. Med inköpscentral avses en sådan upphandlande enhet som ingår upphandlingskontrakt eller ramavtal om varor, tjänster eller byggentreprenader för de upphandlande enheter som

äger den. En inköpscentral har uttryckligen grundats för att utföra dessa uppgifter eller skötseln av dessa uppgifter har bestämts eller fastställts som centralens verksamhetsområde (UpphandlingsL 2 kap. 11 § 2 mom.). En inköpscentral kan vara en av flera församlingsekonomier inrättad separat upphandlande enhet (t.ex. ett aktiebolag).

1.7. Upphandling hos enheter anknutna till den upphandlande enheten

Gemensamma upphandlingar måste särskiljas från en församlingskoncerns interna upphandling (in house-upphandling). Enligt 2 kap. 10 § i upphandlingslagen kan upphandlingar från anknutna enheter i regel genomföras utan att konkurransutsättsas.

Med anknutna enheter avses enheter som är formellt fristående från den upphandlande enheten och självständiga med tanke på beslutsfattandet, och som församlingen som upphandlande enhet ensam eller tillsammans med andra upphandlande enheter övervakar på samma sätt som den övervakar sina egna verksamhetsställen. För att en enhet ska godkännas som anknuten enhet krävs också att den bedriver huvuddelen av sin verksamhet tillsammans med den upphandlande enhet som utövar ett bestämmande inflytande över den.

I det fall att en enhet som tillhör församlingskoncernen, t.ex. ett aktiebolag, ens till en liten del är i privat ägo, kan den inte anses vara en i upphandlingslagen avsedd anknuten enhet. Upphandlingar som görs direkt från samföretag är inte i upphandlingslagen avsedda upphandlingar från anknutna enheter

Om den anknutna enheten bedriver en större än ringa del av sin verksamhet tillsammans med andra än församlingen, har församlingen inte rätt att genomföra upphandlingar från den anknutna enheten utan att de konkurransutsätts. Enligt rättspraxis innebär huvuddelen av verksamheten i praktiken 90–100 % av den anknutna enhetens verksamhet. Detta är alltid upp till prövning från fall till fall.

1.8. Rättsmedel

1.8.1. Upphandling som understiger det nationella tröskelvärdet

Upphandlingslagen gäller inte upphandlingar som **understiger** de nationella tröskelvärdena. Ändring i ett upphandlingsbeslut som understiger EU-tröskelvärdet och det nationella tröskelvärdet söks med **kyrkobesvär** hos förvaltningsdomstolen. I fråga om ett upphandlingsbeslut som har fattats av en tjänsteinnehavare, direktion, kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet eller dess sektion ska dock först framställas ett **rättelseyrkande** till ifrågavarande råd. Först det beslut som rådet har fattat med anledning av rättelseyrkandet kan överklagas hos förvaltningsdomstolen med kyrkobesvär och förvaltningsdomstolens beslut kan sedan överklagas vidare hos högsta förvaltningsdomstolen. Då det gäller ett upphandlingsbeslut fattat av kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäk-

tige söks däremot ändring genom kyrkobesvär direkt hos förvaltningsdomstolen och ärendet kan överklagas vidare hos högsta förvaltningsdomstolen.

Rättelseyrkande är ett förvaltningsförfarande vilket innebär att man kan söka ändring i beslutet **såväl på en saklig ändamålsenlighetsgrund som på laglighetsgrund**. Kyrkobesvär till förvaltningsdomstolen kan däremot **enbart** göras på **laglighetsgrund**.

Enligt förvaltningslagen ska i all upphandling iakttas principer om öppenhet, objektivitet, likvärdighet och icke-diskriminering, oberoende av upphandlingens storlek. Även om upphandlingslagen inte tillämpas på upphandlingar som understiger det nationella tröskelvärdet, ska allmänna förvaltningprinciper tillämpas även i fråga om små upphandlingar. Om man följer god upphandlingssed finns det inga väsentliga skillnader i förfarandet för upphandlingar av olika storlek.

1.8.2. Upphandling som överstiger EU-tröskelvärdet eller det nationella tröskelvärdet

Då en upphandling **överstiger** EU-tröskelvärdet eller det nationella tröskelvärdet är det skäl att vara väl förtrogen med de tillbudsstående rättsmedlen och anvisningarna för sökande av ändring och att också agera i enlighet med dessa.

En anbudsgivare och en församlingsmedlem har möjlighet att framföra ett **rättelseyrkande** gällande upphandlingsbeslutet och att i fråga om ett beslut som fattats på fullmäktigenivån anföra **kyrkobesvär** på det sätt som redogörs för i punkten 1.8.1. Ett rättelseyrkande kan göras på antingen ändamålsenlighetsgrund eller laglighetsgrund eller också på grund av att upphandlingen strider mot upphandlingslagen. Kyrkobesvär kan endast anföras på en laglighetsgrund som baserar sig på kyrkolagen.

I fråga om ett upphandlingsbeslut som överstiger EU-tröskelvärdet och det nationella tröskelvärdet **måste man även ge en anvisning om hur man söker ändring vid marknadsdomstolen**. Marknadsdomstolen tar bara ställning till huruvida man i upphandlingen har följt upphandlingslagen. De 14 dagar man har på sig för ändringssökande börjar löpa från delgivningsdagen, dvs. sju dagar från det att brevet sänts. Ett eventuellt yrkande på rättelse hos rådet ändrar inte tidsfristen för att söka ändring hos marknadsdomstolen.

Om det ursprungliga upphandlingsbeslutet ändras till följd av ett rättelseyrkande ska en anvisning om hur man söker ändring hos **marknadsdomstolen** fogas till det av rådet fattade beslutet om rättelse. Tiden för ändringssökande är 14 dagar från delfäendet av beslutet. Om rådet i sin behandling av rättelseyrkandet har hållit fast vid det ursprungliga upphandlingsbeslutet, ges ingen anvisning om hur man söker ändring hos marknadsdomstolen.

Till följd av ett felaktigt upphandlingsförfarande kan marknadsdomstolen

- förbjuda församlingen att följa det oriktiga förfarandet
- helt eller delvis undanröja församlingens upphandlingsbeslut,
- ålägga församlingen att korrigera sitt oriktiga förfarande eller
- ålägga församlingen att betala en kompensationsavgift till ett företag som förlorat anbudsörfarandet.

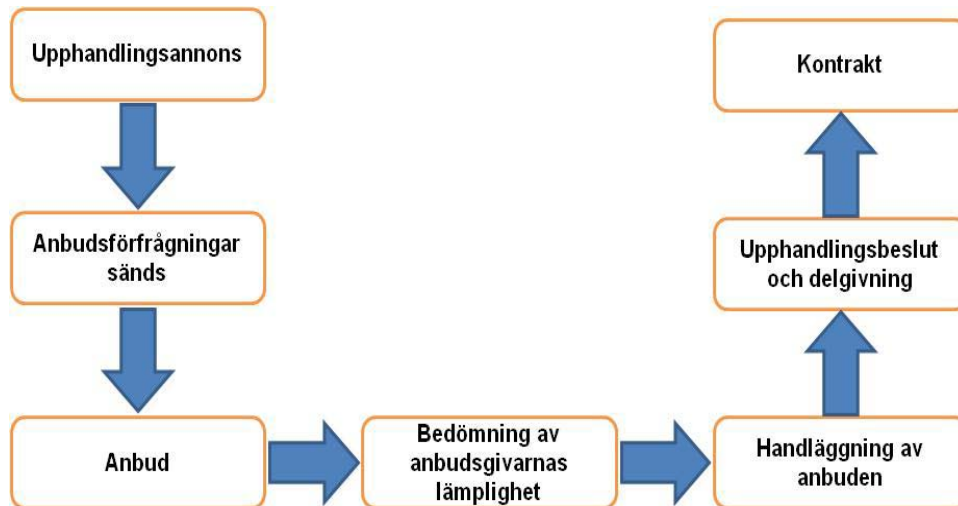
Marknadsdomstolens beslut kan överklagas till högsta förvaltningsdomstolen.

2. Upphandlingsförfaranden

De primära upphandlingsförfarandena är öppet och selektivt förfarande. Förhandlat förfarande, direktupphandling, konkurrenspräglad dialog och ramavtal kan användas under de förutsättningar som anges i 5 kap. 25–32 § i upphandlingslagen.

2.1. Öppet förfarande

Öppet förfarande innebär att den upphandlande enheten publicerar en upphandlingsannons på adressen www.hankintailmoitukset.fi. Upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena och de nationella tröskelvärdena måste annonseras ut på ovan nämnda webbplats. Efter att upphandlingsannonsen har publicerats i HILMA kan den upphandlande enheten även publicera upphandlingsannonsen på något annat sätt, t.ex. i en dags- eller facktidning eller på sina egna webbsidor. Efter att upphandlingsannonsen har publicerats kan den upphandlande enheten också sända en anbudsfrågan till eventuella anbudsgivare. Efter att upphandlingen har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning, måste eventuella andra annonser innehålla samma information som den ursprungliga annonsen. I en annons som publiceras annanstans måste omnämnas vilken dag annonsen har sänts för publicering i HILMA. Alla leverantörer kan lämna in ett anbud på en öppen upphandlingsannons. Det är alltid möjligt att använda detta förfarande, men det lämpar sig bäst för upphandlingar av vanliga varor där urvalskriteriet är priset.

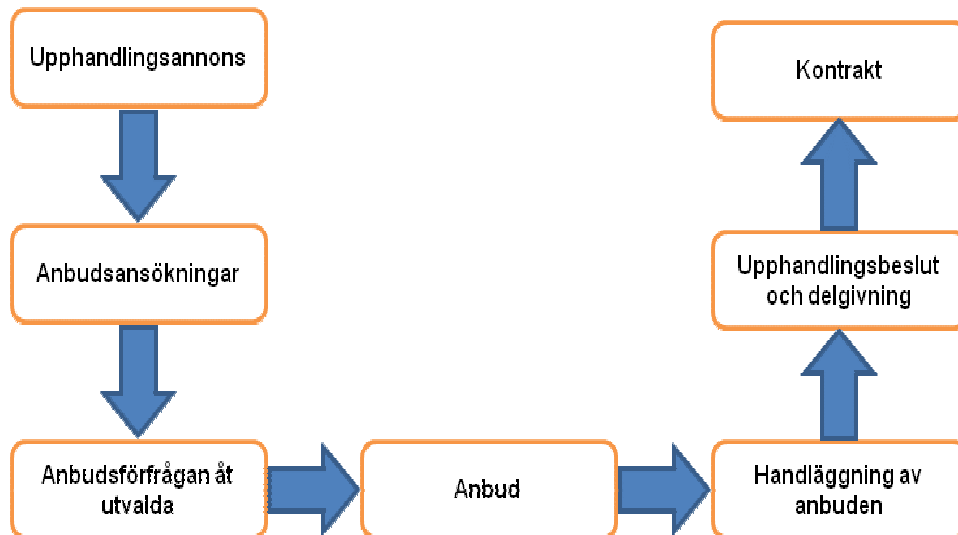

2.2. Selektivt förfarande

Selektivt förfarande innebär att den upphandlande enheten publicerar en upphandlingsannons på basis av vilken leverantörer kan anmäla sitt intresse för att få delta i anbudsörfarandet. Bland de leverantörer som lämnat in en anbudsansökan ska församlingen välja ut minst fem leverantörer, som har bl.a. tillräcklig teknisk prestationsförmåga och tillräckliga yrkesmässiga kvalifikationer för att genomföra upphandlingen, och åt dessa sänds anbudsfrågan. Om färre än fem leverantörer som uppfyller den tekniska prestationsförmågan och de yrkesmässiga kvalifikationerna anmäler sig sänds anbudsfrågan bara till dessa.

Vid selektivt förfarande måste upphandlingsannonsen utformas särskilt omsorgsfullt med avseende på den tekniska prestationsförmågan och de yrkesmässiga kvalifikationerna (lämplighet, kompetens och andra eventuella jämförelsekriterier), eftersom de kriterier som angetts i upphandlingsannonsen inte längre kan revideras efter att anbudsansökningarna har inlämnats.

Då församlingen som upphandlande enhet använder sig av selektivt förfarande kan anbudsfrågan inte sändas åt en sådan leverantör som inte inom den fastställda tiden har anmält sitt deltagande.

2.3. Förhandlat förfarande

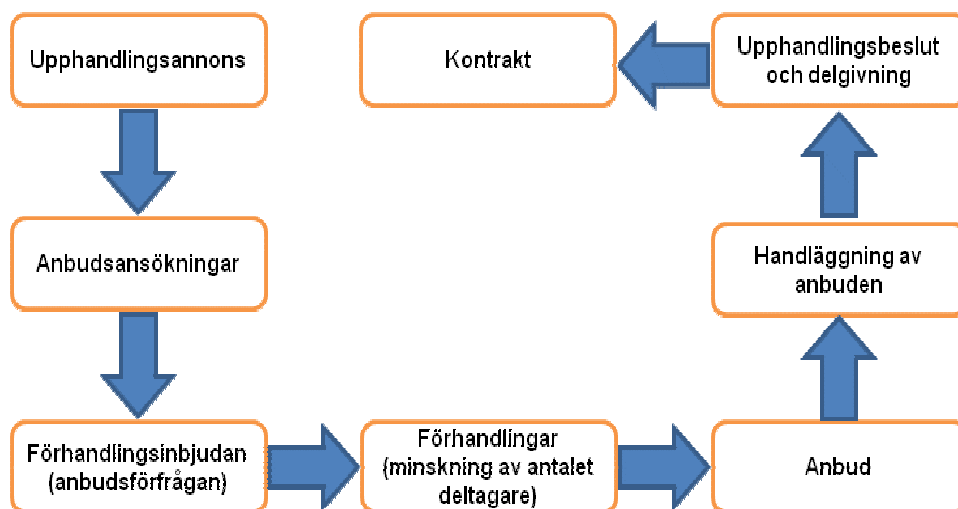
I fråga om upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena har rätten att tillämpa förhandlat förfarande reglerats i 5 kap. 15 § i upphandlingslagen. Församlingen som upphandlande enhet kan välja förhandlat förfarande om den i ett öppet eller selektivt förfarande eller konkurrenspräglad dialog har fått anbud som till sitt innehåll inte motsvarar anbudsfrågan eller om anbuderna inte kan godkännas på grund av de andra skäl som räknas upp i upphandlingslagen (UpphandlingsL 5 kap. 25 § 1 mom.).

Möjligheten att använda sig av förhandlat förfarande har utökats för upphandlingar som överstiger de nationella tröskelvärdena men understiger EU-tröskelvärdena. Förhandlat förfarande kan användas i alla varu- och tjänsteupphandlingar för under 50 000 euro samt i byggentreprenader för under 500 000 euro (utan moms). Förhandlat förfarande är dessutom tillåtet i följande situationer:

- då det är svårt eller oändamålsenligt att göra upp en anbudsfrågan
- då upphandlingens natur eller risker inte medger totalprissättning på förhand
- i fråga om forsknings-, utrednings-, bedömnings- och utbildningsupphandlingar som förutsätter en särskild bedömning av sakkunskaperna och kvalifikationerna och behörigheten hos de personer som ansvarar för tillhandahållandet av tjänsten
- i fråga om tjänstekoncessioner och byggkoncessioner
- i samarbetsarrangemang mellan den offentliga och privata sektorn samt långsiktiga upphandlingar av utvecklingsnatur

- vid serviceupphandlingar som kräver yrkesövergripande specialkunnande, t.ex. företagshälsovård
- vid exceptionellt brådskande upphandlingar som inte beror på församlingens egen verksamhet
- vid byggtreprenader där byggnadsarbetet utförs för forskning, experiment eller utveckling och inte för säkerställande av ekonomisk lönsamhet eller för ersättande av forsknings- eller utvecklingstjänster.

Det finns inga detaljerade metodbeskrivningar för hur ett förhandlat förfarande ska gå till. Församlingen som upphandlande enhet publicerar en annons om upphandlingen. Den upphandlande enheten utarbetar en beskrivning av upphandlingens syften och huvudsakliga innehåll innan förfarandet inleds. Det förhandlade förfarandet kan genomföras stegvis så att antalet anbudsgivare minskas under förfarandets gång. Om eventuell stegvishet och grunderna för att minska antalet anbudsgivare måste anges på förhand i upphandlingsannonsen. Den upphandlande enheten måste förhandla med åtminstone tre anbudsgivare om det finns tillräckligt många lämpliga anbudsgivare

2.4. Direktupphandling

Direktupphandling är möjligt om arrangerandet av ett anbuds förfarande skulle vara uppenbart oskäligt, oändamålsenligt eller förorsaka oskäliga kostnader i relation till den eventuella kommande nyttan. Direktupphandling är också möjlig i de situationer som anges i 5 kap. 27–28 § i upphandlingslagen. Gällande upphandlingar som understiger tröskelvärdena fastställer varje församling själv över vilken prisgräns som upphandlingar ska konkurrensutsättas. Gränsen kan, beroende på församlingens storlek, t.ex. vara 3 000–6 000 euro. I detta sammanhang är det skäl att notera att upphandlingspriset för t.ex. livsmedel, städutrustning

och kontorstillbehör kan anses vara det totala värdet av de upphandlingar som görs till församlingen under en tid av ett eller högst fyra år, utan mervärdesskatt.

Direktupphandling är möjlig också i situationer som inte kunnat förutses och är synnerligen brådskande situationer och som inte beror på den upphandlande enheten. Sådana situationer kan vara t.ex. att värmesystemet har gått sönder eller vattenskador.

Direktupphandling är också möjlig i fråga om upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena då varor kan anskaffas till särskilt förmånliga villkor av en leverantör som upphör med sin verksamhet, en konkursboförvaltare eller en utredare till följd av insolvensförfarande eller motsvarande förfarande. Direktupphandling är också möjlig under de förutsättningar som anges i 67 § i upphandlingslagen.

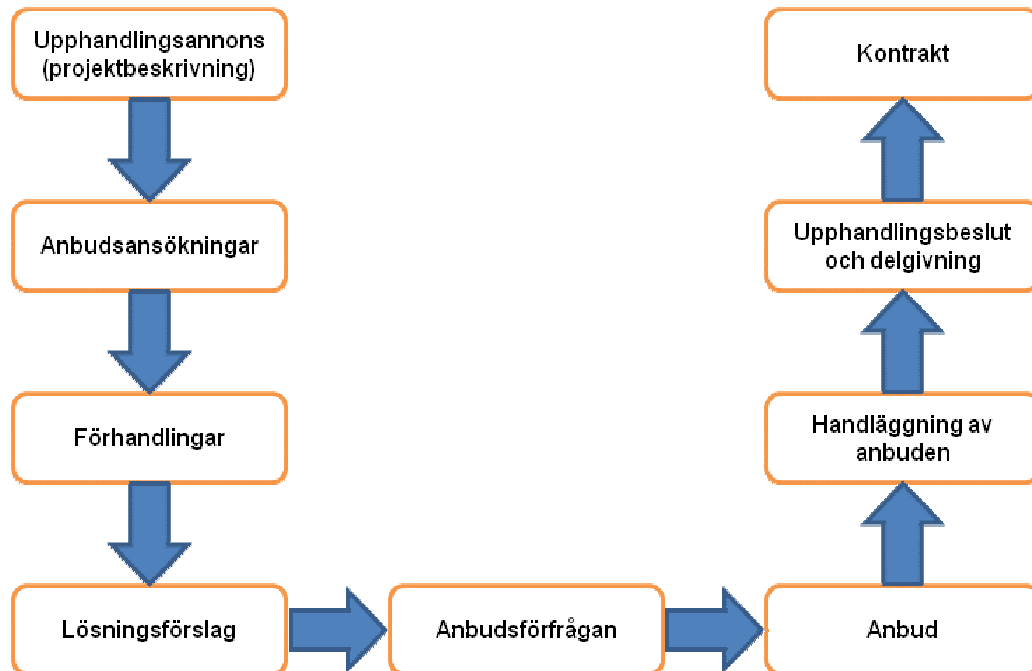
2.5. Konkurrenspräglad dialog

I det fall att konkurrenspräglad dialog används måste det gälla en särskilt komplicerad upphandling, vars rättsliga, finansiella eller tekniska detaljer den upphandlande enheten inte på förhand kan definiera. Konkurrenspräglad dialog kan användas t.ex. i samband med restaurering av en gammal kyrka. Vid konkurrenspräglad dialog kan man utreda möjligheterna till alternativa lösningar tillsammans med leverantörerna. Anbudsförfrågan kan skräddarsys enligt det utbud som finns på marknaden.

Den konkurrenspräglade dialogens gång:

1. Publicerande av upphandlingsannons med information om bl.a. upphandlingens innehåll, upphandlingsförfarande och kriterier för upphandlingen.
2. Mottagande av anbudsansökningar.
3. Val av potentiella leverantörer på basis av anbudsansökningar.
4. Inbjudan till förhandlingar.
5. I allmänhet förs individuella förhandlingar med varje leverantörskandidat, men ramen för förhandlingarna är densamma. Över förhandlingarna ska uppgöras ett PM, där man i korthet redogör för besluten samt deras motiveringar. Alla PM ska dateras och undertecknas. Leverantörskandidaterna utgallras stegvis.
6. Innehållet i anbudsförfrågan formas under förhandlingarnas gång.
7. Förhandlingarna avslutas.
8. Anbudsförfrågan görs till de kvarvarande kandidaterna utgående från förhandlingsresultaten. Urvalskriteriet i ett sådant upphandlingsförfarande är det totalekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.
9. Mottagande av anbud.
10. Val av det bästa anbudet.

Vid konkurrenspräglad dialog kan urvalskriteriet endast vara totalekonomisk fördelaktighet. Ett arvode kan betalas till de företag som deltar i den konkurrenspräglade dialogen. Planeringen av upphandlingen förskjuts delvis från den upphandlande enheten till att ske i samarbete med de potentiella leverantörerna.

2.6. Ramavtal

Ramavtal kan användas vid återkommande varu- och tjänsteupphandling samt återkommande upphandlingar av mindre entreprenader, t.ex. årligen återkommande reparationer. Församlingen ingår avtal om upphandlingar som ska göras inom en viss tidsperiod. Ramavtalet kan i regel ingås för högst 4 år. Upphandlingar som bygger på ett ramavtal måste göras från en i ramavtalet godkänd leverantör (eller godkända leverantörer). Församlingen har dock rätt att konkurrensutsätta en upphandling som omfattas av ett ramavtal genom att iakttä upphandlingslagens krav på annonsering och förfarande.

Med hjälp av ramavtal är det möjligt att genomföra flexibel upphandling av t.ex. kontorstillbehör, livsmedel och årliga vvs-reparationer för högst 4 år i taget. Inom ramavtalet ska skriftliga anbud endast begäras av dem som har förutsättningar att genomföra upphandlingen.

Ett ramavtal konkurrensutsätts genom öppet eller selektivt förfarande. Församlingen kan välja

- en enda leverantör, varvid församlingen gör upphandlingarna i fråga i enlighet med villkoren i ramavtalet. Församlingen kan vid behov be att leverantören preciserar det godkända anbudet.
- flera, vilket innebär minst tre, leverantörer. Församlingen har möjlighet att utan konkurrensutsättning använda sig av alla, minst tre, leverantörer under den tid då ramavtalet är i kraft, om arrangemangets alla villkor har fastställts i ramavtalet. Om inte alla upphandlingsvillkor är fastställda i ramavtalet, ska församlingen begära skriftliga anbud på upphandlingarna av de aktuella tre eller flera leverantörerna (s.k. mini-anbudsförfarande). I upphandlingslagen definieras inte
- om upphandlingslagen måste iaktas i mini-anbudsförfarandet mellan de leverantörer som ingått ramavtalet,
- om ett upphandlingsbeslut måste fattas i mini-anbudsförfarandet
- om mini-anbudsförfarandet kan överklagas och
- om ett särskilt upphandlingskontrakt ska ingås som resultat av mini-anbudsförfarandet.

Församlingen definierar ovan nämnda aspekter t.ex. i sin egen upphandlingsanvisning.

2.7. Övriga upphandlingsförfaranden

Förutom de upphandlingsförfaranden som redogjorts för ovan innehåller upphandlingslagen dessutom ett dynamiskt förfarande och elektronisk auktion. Dessa förfaranden tillämpas inte ännu och en särskild förordning om möjligheterna att använda dem är som bäst under beredning.

3. Upphandlingsannonser och anbudsfrågningar

3.1. Upphandlingsannonser

Upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärden och nationella tröskelvärden måste utannonseras via den elektroniska kanalen för offentlig upphandling (HILMA), på adressen www.hankintailmoitukset.fi. För annonssystemets funktion ansvarar Edita Publishing Ab/Edita Abp. I HILMA utannonseras upphandlingar som överstiger tröskelvärdena:

- förhandsanmälan
- EU-upphandlingsannons
- annons i efterhand

Från HILMA sänds annonserna för publicering i Europeiska unionens officiella tidnings kompletteringsdel (serie S) samt i databasen TED. Andra upphandlingar än de som överstiger EU-tröskelvärden utannonseras på Simaps webbplats

(www.simap.eu) och uppgifter om dessa ska också sändas till Kirsti Pajarinen vid Edita Publishing Ab, antingen per fax eller som e-postbilaga. Kirsti Pajarinenens faxnummer är 020 450 2377 och hennes e-postadress är for-namn.efternamn@edita.fi.

Det är också möjligt att annonsera i HILMA om upphandlingar som understiger de nationella tröskelvärdena. Efter att församlingen har lämnat in annonsen är det också bra att informera eventuella anbudsgivare, eftersom alla företagare inte har möjlighet att följa annonserna i HILMA.

Tack vare annonskanalen blir upphandlingarna öppnare och sker mer på marknadens villkor, eftersom alla företag har möjlighet att få information om kommande upphandlingar. Via annonskanalen kan det vara lättare än tidigare att matcha församlingarnas behov och experter inom specialbranscher med varandra. Församlingarna har då och då behov av sällsynta specialkunskaper, t.ex. konserveringstjänster. Annonskanalen ger alla företag en chans att delta i anbudsförfarandet under i lag föreskrivna och av församlingen fastställda specialvillkor. Som upphandlande enhet har församlingen möjlighet att inom det s.k. selektiva förfarandet välja ut de mest lämpliga företagen bland de leverantörskandidater som lämnat in anbudsansökan.

3.2. Anbudsförfrågningar

En anbudsförfrågan ska göras så tydlig att det utifrån den är möjligt att lämna anbud som kan mätas med samma mått och som är sinsemellan jämförbara. Anbudsförfrågan och anbud görs skriftligen. En muntlig anbudsförfrågan och ett muntligt anbud är endast i undantagsfall möjliga i fråga om direktupphandling och förhandlat förfarande.

3.2.1. Allmänna principer för anbudsförfrågningar

Församlingen ska definiera innehållet i upphandlingen, anbudsförfarandet, urvalsgrunderna och kontraktsvillkoren innan en eventuell upphandlingsannons och anbudsförfrågan sänds. Då upphandlingsannonsen och anbudsförfrågan sänts kan innehållet i upphandlingen, upphandlingsförfarandet, urvalsgrunderna och kontraktsvillkoren inte längre ändras. Bara vid konkurrenspräglad dialog iakttas ovannämnda princip i tillämpliga delar.

Församlingen definierar upphandlingens omfattning och kvalitet samt andra del-faktorer i anslutning till upphandlingen. Definitionen av upphandlingen underlättas av den etablerade praxisen inom respektive bransch. I planeringen och konkurrensutsättningen av mycket komplicerade och svårdefinierade upphandlingar kan det bli förmånligt att utnyttja utomstående experter. Sådana upphandlingar är bl.a. konservering och restaurering av skyddad egendom samt upphandling av försäkringar och el.

I anbudsförfrågan måste man beakta konkurrensneutraliteten. En upphandling som konkurrensutsätts får inte formuleras så att den gynnar något visst produktmärke, företag eller någon annan aktör.

De detaljerade uppgifterna som ingår i en anbudsförfrågan kan framgå av dess bilagor. Den tekniska definitionen av byggnadsprojekt realiseras med hjälp av bl.a. ritningar och arbetsbeskrivningar. Övriga kontraktsbestämmelser för ett byggnadsprojekt framgår av entreprenadprogrammet och de övriga kommersiella villkor som avses i de allmänna avtalsvillkoren (YSE 98).

Att en anbudsförfrågan framförs muntligen är ett undantagsfall som kan tillämpas vid förhandlat förfarande eller i mycket brådskande fall av direktupphandling.

Tillägg eller ändringar som man under anbudstiden märkt att är nödvändiga eller en förlängning av anbudstiden ska meddelas alla leverantörer som man begärt anbud av. I fråga om EU-upphandlingar och nationella upphandlingar måste man annonsera på nytt om ändringarna och tilläggen om föremålet för upphandlingen ändras avsevärt.

De ekonomiska och tekniska kraven som ska ingå i anbudsförfrågan måste formuleras så tydligt att anbudsgivarna utgående från dessa kan uppgöra ett så entydigt anbud som möjligt och så att anbuden är sinsemellan jämförbara. Vid upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena och de nationella tröskelvärdena ska församlingen iakttä de detaljerade krav som upphandlingslagen ställer på en anbudsförfrågan.

Den upphandlande enheten måste ange om grunden för valet av anbud är det billigaste priset eller det totalekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Jämförelsegrunderna för det totalekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och deras prioritetsordning måste anges antingen i anbudsförfrågan eller upphandlingsannonsen. Det är också möjligt att ge jämförelsegrunderna olika vikt. Församlingen kan som upphandlande enhet specificera och precisera de angivna jämförelsegrunderna i anbudsförfrågan dock utan att uppgifterna i upphandlingsannonsen ändras. Om församlingen har meddelat att den använder pris och miljövänlighet som urvalsgrunder måste den i anbudsförfrågan definiera vad som avses med miljövänlighet.

Uppgifterna i upphandlingsannonsen och anbudsförfrågan måste vara överensstämmande. I det fall att uppgifterna i upphandlingsannonsen och anbudsförfrågan är motstridiga avgör innehållet i upphandlingsannonsen. Därför ska sådana detaljerade uppgifter om vilka man fattar beslut först efter att upphandlingsannonsen uppgjorts inte inkluderas i den.

3.2.2. Innehållet i en anbudsfrågan

Anbudsfrågan är det mest centrala dokumentet i konkurrensutsättningen. Innehållet i anbudsfrågan bestäms på olika sätt beroende om det handlar om en vara, tjänst eller byggtreprenad. Projektets ekonomiska värde påverkar också innehållet i dokumenten. I synnerhet vid upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena måste man fästa tillräcklig uppmärksamhet vid innehållet i upphandlingsannonsen och anbudsfrågan.

I anbudsfrågan ska, beroende på upphandlingens art, natur och värde, t.ex. anges:

- uppgifter om den upphandlande enheten
- upphandlingens innehåll, dvs. mängden varor eller tjänster som ska upphandlas och deras specialegenskaper samt det tekniska innehållet i byggtreprenader. De kvalitetskrav som förutsätts av leveransen ska också definieras.
- det tillämpade upphandlingsförfarandet (öppet, selektivt, förhandlingsförfarande, etc.)
- vilka krav som ställs på leverantörernas behörighet och vilka dokument som krävs för att bevisa behörigheten
- anbudets urvalsgrunder (totalekonomiskt mest fördelaktigaste/förmånligaste anbudet) och detaljerade jämförelsegrunder (samt urvalsgrundernas prioritetsordning eller viktning)
- om man förutom det totala anbudet kan lämna delanbud eller alternativa anbud
- krav på service- och bruksanvisningar samt utbildning som ska ingå i anbudet
- möjligheten att få eventuella reservdelar, möjligheten till underhåll och reparationer, etc.
- leveranstid och leveransplats (leveransplatser) för varan som upphandlas
- tidsfristen jämte klockslag för lämnande av anbud och adress till vilken anbudet skall skickas, liksom även den beteckning som ska antecknas på anbudskuvertet
- till vilken dag anbudet ska gälla
- betalningsvillkor och eventuella säkerheter
- förutsätts ett fast pris eller godkänns även ett pris bundet vid någon prisändringsgrund, i vilket fall bindningen måste anges i anbudsfrågan
- försäkringsskyldighet
- eventuell avgift som uppbärs för handlingarna
- Vilket språk anbudet ska uppgöras på samt vilket eller vilka språk som används i tillämpningen av kontraktet
- vilka allmänna branschspecifika avtalsvillkor som tillämpas (YSE, KSE, JYSE, VYSE etc.)
- vilken lag som tillämpas på kontraktet (i allmänhet följs finsk lag)

- platsen för handläggning av meningsskiljaktigheter; namnet på den allmänna underrätten (N tingsrätt)
- den bindande tidpunkten då upphandlingskontraktet börjar gälla
- ett omnämmande att församlingen har rätt att förkasta inkomna anbud t.ex. av den anledningen att pris anbuden väsentligt överstiger de i budgeten anslagna medlen samt
- I fråga om upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdet en hänvisning till den publicerade förhands- och upphandlingsannonsen.

I anbudsförfrågan eller i tillämpliga delar i upphandlingsannonsen ska ingå de uppgifter som föreskrivs i 7 kap. 41 § i upphandlingslagen.

Man kan i anbudsförfrågan också be anbudsgivarna att specificera affärshemligheter som ansluter sig till anbudet. Merparten av anbudet kan inte uppges vara en affärshemlighet. Uppgifterna i ett anbud kan inte anses vara konfidentiella endast för att anbudsgivaren önskar det. Enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet måste det finnas en laglig grund för hemlighållande. I församlingens upphandlingar kan priset aldrig vara en affärshemlighet.

3.2.3. Definitionen av urvals- och jämförelsegrunderna

I anbudsförfrågan måste **grunden för valet av anbud** anges, dvs. om upphandlingsbeslutet fattas på basis av det **totalekonomiskt mest fördelaktiga alternativet** eller **det anbud som har det billigaste priset**. Om urvalsgrunden är det totalekonomiska fördelaktigheten måste anbudsförfrågan specificera jämförelse- eller bedömningsgrunderna (bedömningskriterierna). Då urvalsgrunden är totalekonomisk fördelaktighet kan jämförelsegrunderna vara t.ex. kvalitet, leveranstid, tidpunkten för färdigställandet, brukskostnader, miljövänlighet, etc. Vid offentliga upphandlingar inverkar också alltid priset. Urvals- och jämförelsegrunderna får inte ändras, tas bort eller läggas till under upphandlingsprocessens gång.

I fråga om upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena måste man fästa särskild uppmärksamhet vid urvals- och jämförelsegrunderna. Då man i upphandlingen använder totalekonomisk fördelaktighet som urvalsgrund måste jämförelsegrunderna och deras relativa viktning anges i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan. För att undvika motstridiga uppgifter i de olika handlingarna är det skäl att ange de detaljerade jämförelsegrunderna först i anbudsförfrågan, eftersom beställarens krav kan komma att preciseras vartefter upphandlingsprojektet framskrider. Jämförelsegrundernas viktning kan också uttryckas genom att man anger ett skäligt intervall. Om det inte är möjligt att ange jämförelsegrundernas relativa viktning, ska jämförelsegrunderna anges i prioritetsordning.

Bedömningen av anbudsgivarnas tekniska prestationsförmåga och yrkesmässiga kvalifikationer (lämplighet, dvs. kompetens) **och bedömningen av de inkomna anbuden är två olika saker.** Vid ett selektivt förfarande i fråga om

upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena är det inte möjligt att hänvisa till anbudsgivarens lämplighet eller kompetens efter det att leverantörerna på basis av anbudsansökan har valts ut att delta i anbudsförfarandet. Det enda undantaget är sådana tillfällen då företaget bevisligen har mist sin kompetens efter att tiden för inlämnande av anbudsansökan har gått ut.

I fråga om upphandlingar som överstiger det nationella tröskelvärdet men understiger EU-tröskelvärdena kan man i tillämpliga delar använda samma urvals- och jämförelsegrunder som för upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena.

I fråga om upphandlingar som understiger EU-tröskelvärdena kan jämförelsegrunderna för totalekonomisk fördelaktighet också anges i prioritetsordning. Vid tjänsteupphandling eller byggentreprenader där den sakkunskap, den yrkeskunskap eller de kvalifikationer som innehas av de personer som ansvarar för tillhandahållandet av tjänsten eller byggarbetet intar en särställning, kan som jämförelsegrund också användas kvalitetsledning, kvalifikationer, erfarenhet och yrkeskunskap som överstiger det minimikrav som ställs på anbudsgivare (UpphandlingsL 9 kap. 72 § 1 mom.)

Ju noggrannare församlingen kan specificera upphandlingsobjektet, desto färre urvalskriterier behövs det. Om man särskilt vill betona något kriterium ska det ges stor vikt.

Ordet kvalitet kan inte i sig användas som en bedömningsgrund. I det fall att kvaliteten används som bedömningsgrund, måste den definieras med tanke på den specifika upphandlingen. I anbudsförfrågan måste specificeras hur kvaliteten kommer att bedömas. I anbudsförfrågan anges de bedömningskriterier som definierar kvaliteten på den vara eller tjänst som ska upphandlas. Då man fastställer kvalitetskriterierna i anbudsförfrågan

- ställs kvalitetsdefinierande villkor och krav på anbudsgivarens lämplighet
- förutsätts varan eller tjänsten ha sådana egenskaper som utgör en kvalitetsmässig miniminivå
- förutsätts att den ovan definierade kvaliteten bedöms/kontrolleras under avtalstiden för att den ska kunna verifieras.

Anbudsförfrågan kan inkludera modellen till den jämförelsetabell som används vid bedömningen av anbuden och av vilken de olika jämförelsegrunderna (bedömningskriterierna) och deras relativa viktning framgår. På så sätt blir församlingens uppfattning om kvalitet klar för anbudsgivarna och förfarandet underlättar bedömningen av anbuden samt utformandet av föredragningen och protokollet.

3.2.4. Tidsfrister för anbudsförfrågan

I fråga om upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena och de nationella tröskelvärdena ska en leverantör som vill delta i anbudsförfarandet anmäla sin

önskan att delta genom att lämna in sin anbudsansökan inom den tid som den upphandlande enheten fastställt. Detta gäller inte det öppna upphandlingsförfarandet eftersom alla intresserade då kan lämna ett anbud inom utsatt tid.

För lämnandet av anbud ska uppställas en tidsfrist som anges i form av ett datum och klockslag. Om den minimitid som ska anslås för anbudsansökan och lämnande av anbud i fråga om upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena föreskrivs i upphandlingslagen. I fråga om övrig upphandling ska tillräckligt lång tid reserveras för utarbetandet av anbud; tidsfristens längd bestäms utgående från upphandlingens art. (UpphandlingsL 6 kap 36–38 §)

Om församlingen som upphandlande enhet blir varse om t.ex. ett fel eller en brist i anbudsförfrågan och det därför är befogat att bevilja förlängd tidsfrist måste alla som man begärt anbud av i god tid informeras om detta. Ifall det finns behov av att förlänga anbudstiden för upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdet eller det nationella tröskelvärdet måste man vid öppet förfarande lägga in en ny annons i HILMA.

Anbud som inkommer efter att tidsfristen löpt ut måste förkastas.

Av anbudsförfrågan måste framgå till vilket datum anbudet ska vara i kraft. Vid beräkningen av denna tid beaktas den tid som går åt till jämföra anbuden, fatta ett beslut, färdigställa protokollet och delge beslutet.

4. Handläggning av anbudena

4.1. Val av anbudssökande och anbudsgivare

Processen för att godkänna eller utesluta anbudssökande och anbudsgivare går till på olika sätt beroende på upphandlingsförfarandets art. Församlingen ska som upphandlande enhet reda ut om leverantören har tekniska, ekonomiska och övriga förutsättningar för att genomföra upphandlingen.

De detaljerade grunderna för lämplighetsbedömningen definieras i upphandlingslagen. I fråga om upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena finns detaljerade bestämmelser om lämplighetsbedömningen i 8 kap 52–59 § i upphandlingslagen. Samma grunder följs i tillämpliga delar också vid upphandlingar som överstiger de nationella tröskelvärdena (UpphandlingsL 9 kap. 71 §).

I ett öppet förfarande där alla intresserade kan lämna ett anbud bedöms anbudsgivarnas lämplighet, dvs. förmågan att genomföra upphandlingen, efter att beställaren har fått anbudena. Vid förhandlat förfarande, konkurrenspräglad dialog och selektivt förfarande beslutar den upphandlande enheten efter att ha fått anbudsansökningarna vilka som är lämpliga för att genomföra upphandlingen.

Därefter begärs anbud av de leverantörer som valts ut att delta i anbudsförfarandet. En leverantör av vilken man efter lämplighetsbedömningen har begärt ett

anbud får inte längre uteslutas med hänvisning till lämplighet om inte företagets kompetens har försämrats väsentligt efter anbudsansökan. För lämplighetsbedömningen kan församlingen begära bevis eller utredningar på det sätt som framgår i upphandlingslagen. Kraven måste ställas i relation till projektets art och omfattning.

För att påvisa den tekniska prestationsförmågan kan man t.ex. kräva en förteckning över anbudsgivarens tidigare leveranser som är betydande med tanke på förutsättningarna för att genomföra upphandlingen (referensförteckning), en utredning över anbudsgivarens person- och andra resurser, en utredning om leverantörens kvalitetskontroll eller prover på eller redogörelser för den vara som upphandlas.

I fråga om upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena ska församlingen som upphandlande enhet redan i upphandlingsannonsen ange de prövningsbaserade minimikrav på lämplighet som leverantörerna måste uppfylla (UpphandlingsL 8 kap. 56 § 2 mom.). I fråga om övriga upphandlingar kan man meddela om principerna för bedömningen av lämpligheten i anbudsförfrågan (UpphandlingsL 9 kap. 69 §).

För upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena har man i upphandlingslagen definierat de situationer då en anbudssökande eller anbudsgivare **absolut måste uteslutas** ur anbudsförfarandet (UpphandlingsL 8 kap. 53 §). En dylik orsak är närmast ekonomisk brottslighet. I upphandlingslagen specificeras sådana situationer, då den upphandlande enheten kan **överbäga att utesluta en leverantörskandidat** (UpphandlingsL 8:54). Den upphandlande enheten kan tillämpa grunderna för uteslutning även om dessa inte skulle ha framgått i upphandlingsannonsen. Med tanke på anbudsgivarnas tillgång till information är det dock att rekommendera att ange de i lagen föreskrivna grunderna för uteslutning. Prövningsbundet uteslutande av företag ska ske i enlighet med principerna för god förvaltning enligt 2 kap. i förvaltningslagen.

En anbudssökande eller anbudsgivare kan uteslutas t.ex. i det fall att

- leverantören är försatt i konkurs
- man har beslutit försätta leverantören i likvidation
- leverantören har dömts för en lagstridig handling i anslutning till sin yrkesutövning
- leverantören har i sin yrkesutövning gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse
- leverantören har åsidosatt sin skyldighet att betala skatter och lagstadgade sociala avgifter (t.ex. pensionsförsäkringsavgifter)
- leverantören har visat sig vara opålitlig genom att ha lämnat oriktiga uppgifter till den upphandlande enheten för dennas bedömning av anbudsgivarens pålitlighet.

Uteslutning av en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet görs genom ett **administrativt beslut**, antingen genast eller i samband med det slutliga valbeslutet. Frågan om när den anbudssökande eller anbudsgivaren ska delges beslutet måste avgöras utgående från projektets art. Avgörandet ska senast framgå av det slutgiltiga upphandlingsbeslutet för att den berörda parten ska ha möjlighet att vid behov söka ändring i beslutet.

En anbudssökande eller anbudsgivare kan också uteslutas ur anbudsförfarandet på de grunder som anges i **lagen om beställaransvar** (1233/2006). Med denna lag strävar man efter att bekämpa den s.k. gråa marknaden. Uteslutning ur anbudsförfarande kan göras på de grunder som anges i lagen om beställaransvar om detta anges i anbudsförfrågan.

Enligt lagen om beställaransvar är de upphandlande enheterna skyldiga att senast före kontraktets undertecknande kräva att det företag som vunnit anbudsförfarandet lämnar uppgifter om att de samhällliga förpliktelserna har uppfyllts, dvs. att skatter har betalats och socialskyddsavgifter har erlagts. På motsvarande sätt är beställaren skyldig att utreda vilket kollektivavtal som tillämpas på det i avtalet avsedda arbetet. Med undantag av uppgifterna som gäller kollektivavtalet överlappar skyldigheterna enligt lagen om beställaransvar och de prövningsbundna principerna för uteslutande ur anbudsförfarandet.

4.2. Mottagande och öppnande av anbud

Det bästa alternativet för lämnande av anbud och anbudsansökan är ett **förseglat kuvert**. På de anbud och anbudsansökningar som församlingen mottar antecknas tidpunkten då brevet anlänt samt mottagarens namn.

Om församlingen i undantagsfall har godkänt att anbud och anbudsansökningar inlämnas elektroniskt, måste mottagandet anordnas så att innehållet i de elektroniska anbuden inte kommer till någons kännedom. Anbud som inkommit på elektronisk väg måste förseglas i ett kuvert, på vilket man antecknar tidpunkten då anbudet inkommit, avsändarens namn, föremålet för anbudet samt mottagarens namn. Om församlingen godkänner att anbud inlämnas elektroniskt måste detta omnämnas redan i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan.

Anbuden förvaras oöppnade på en låst plats tills de ska öppnas. Också efter att de öppnats ska anbuden jämte bilagor förvaras på vederbörligt sätt.

Anbuden öppnas då den tidfrist som angetts för lämnande av anbud har gått ut. Minst två personer ska närvara när anbuden öppnas. Vid öppningstillfället förs ett protokoll som undertecknas av de närvarande. Som bilaga till öppningsprotokollet finns ett eventuellt sammandrag över anbuden. De uppgifter som erhålls i samband med öppnandet av anbuden är inte offentliga.

Öppnade anbud bekräftas med datum och de närvarandes namnteckningar. Erhållna anbud förvaras i enlighet med församlingens arkivbildningsplan.

4.3. Förkastande av anbud

Det förvaltningsorgan eller den tjänsteinnehavare som beslutar om upphandlingen har rätt att förkasta erhållna anbud på de grunder som föreskrivs i upphandlingslagen.

Ett anbud måste förkastas om

1. det strider mot anbudsfrågan,
2. anbudets pris inte har getts entydigt eller anbudet inte innehåller de begärda prisspecifikationerna (enhetspriser)
3. anbudsgivaren i anbudsförandet har förfarit svikligt eller annars i strid mot god affärssed, eller
4. anbudet har anlänt efter att tidsfristen gått ut.

Dessutom kan anbud förkastas om

1. alla anbud väsentligt överstiger de medel som reserverats för ändamålet eller upphandlingen visar sig vara onödig, eller
2. anbudets pris är så lågt att det är uppenbart att upphandlingen med beaktande av säljarens ekonomiska förutsättningar inte kan fullföljas i enlighet med anbudet och anbudsgivaren på den upphandlande enhetens begäran inte har presenterat en tillräcklig utredning i ärendet. I fråga om upphandlingar som överstiger tröskelvärdena förutsätter ett förkastande av anbud på grund av ett lågt pris det detaljerade utredningsförfarande som framgår av upphandlingslagen (UpphandlingsL 8 kap. 63 §).

4.4 Jämförelse av anbud och val av leverantör

De godkända anbuden ska jämföras utgående från villkoren i upphandlingsannonsen och anbudsfrågan. I jämförelsen av anbuden får inte inkluderas sådana jämförelsegrunder som inte har nämnts i anbudsfrågan.

Församlingen har rätt att använda specialsakkunniga vid jämförelsen av anbuden.

Jämförelsen underlättas av att man har en tabell där man för in jämförelsepoängen för varje anbudsgivare och för alla de jämförelsegrunder som nämns i anbudsfrågan. Jämförelsepoängen måste motiveras verbalt om inte jämförelsetabellen är tillräckligt entydig.

Efter att tiden för lämnande av anbud har gått ut får man inte längre begära tilläggsrabatter eller motsvarande av de anbudssökande.

Anbuden behandlas så snabbt som möjligt för att upphandlingsbesluten ska kunna delges anbudsgivarna under den tid anbudet är i kraft. Om behandlingen av

anbudet fördröjs, måste man höra sig för med anbudsgivarna om deras beredskap att låta anbudet vara i kraft till det nya datum som församlingen föreslår.

Av anbudet måste godkännas antingen det totalekonomiskt mest fördelaktiga eller det billigaste alternativet. Då urvalskriteriet är totalekonomisk fördelaktighet måste jämförelsen göras enbart och uteslutande på basis av de jämförelsegrunder som nämnts i upphandlingsannonsen eller anbudsfrågan.

5. Upphandlingsbeslut och slutande av upphandlingskontrakt

5.1. Upphandlingsbeslut och delgivning

Upphandlingsbeslutet fattas av det förvaltningsorgan eller den tjänsteman som har ålagts upphandlingsrätten enligt församlingens upphandlingsanvisning, instruktion eller kyrkorådets beslut. Församlingen måste fatta beslut om vem som har upphandlingsrätt om detta inte fastställts tidigare.

Över tjänsteinnehavarbeslut uppgörs ett med löpande numrering daterat och undertecknat beslutsprotokoll, som också kan vara en beslutsförteckning. Upphandlingsbeslutet utarbetas med iakttagande av principerna för god förvaltnings- sed.

För de upphandlingsbeslut som fattas av ett förvaltningsorgan utarbetas fördragningen och protokollet så att de centrala skedena i upphandlingsprocessen framgår. Ett väl utformat protokoll jämte bilagor ger rätt information till anbudsgivarna och besvärinstanserna. Upphandlingsbeslutet kan också tillställas kyrkorådet för granskning i form av ett rättelseyrkande.

Av förvaltningsorganets protokoll ska i mån av möjlighet och beroende på upphandlingens art och omfattning framgå bl.a. följande aspekter jämte motiveringar:

- en allmän beskrivning av upphandlingen
- den vara, service eller byggtreprenad som är föremål för upphandlingen
- det tillämpade upphandlingsförfarandet
- av vilka leverantörer anbud begärts
- vilka som lämnat anbud
- en kort redogörelse för öppnandet av anbudet
- anbudsgivarnas behörighet
- eventuell uteslutning av företag ur anbuds- förfarandet
- hur väl anbudet följer anbudsfrågan eller eventuellt förkastande av anbud
- preciserande förhandlingar i anslutning till anbudet, om sådana har förts
- en jämförelse av anbudet inklusive eventuella jämförelsetabeller
- valet av det vinnande anbudet jämte motiveringar, utgående från urvals- och jämförelsegrunderna i anbudsfrågan

- eventuella övriga motiveringar
- ett omnämmande om tidpunkten när avtalet uppkommer
- anvisningar för sökande av ändring (marknadsdomstolen, det organ som behandlar rättelseyrkandet, anvisning för anförande av kyrkobesvär).

Upphandlingsbeslutet och dess motiveringar ska skriftligen **delges** dem som berörs. Dessutom ska upphandlingsbeslutet delges det förvaltningsorgan eller den tjänsteinnehavare som övervakar fattade beslut på det sätt som beslutits i instruktionen, anvisningarna för den interna övervakningen eller på annat sätt. Till ett upphandlingsbeslut som överstiger EU-tröskelvärdet och det nationella tröskelvärdet ska fogas en skriftlig anvisning om hur ärendet kan föras till marknadsdomstolen. Uppgifter om möjligheterna till rättelseyrkande och kyrkobesvär finns i 24 kap. i kyrkolagen. Anbudssökandena och anbudsgivarna anses, om inte något annat visas, ha fått del av beslutet, anvisningen om hur ärendet kan föras till marknadsdomstolen samt anvisningen om hur man söker ändring eller anför kyrkobesvär den sjunde dagen efter det att handlingarna sändes.

5.2. Slutande av upphandlingskontrakt

Upphandlingskontrakt ingås med iakttagande av gällande privaträttsliga bestämmelser, såsom rättshandlingslagen (Lag om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område 228/1929). Upphandlingslagen förutsätter att man efter att upphandlingsbeslutet har fattats uppgör ett skriftligt kontrakt. I fråga om upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdet kan upphandlingskontraktet slutas och beslutet verkställas tidigast 21 dagar efter det att anbudssökandena och anbudsgivarna har fått eller anses ha fått del av beslutet och anvisningen om hur man söker ändring (UpphandlingsL 10 kap 74 §).

Beslutet om att anbudet har godkänts delges ofta det företag som gett det vinnande anbudet redan innan beslutsprotokollet är klart. Enligt rättshandlingslagen **uppkommer ett kontrakt** mellan beställaren och anbudsgivaren omedelbart efter att anbudsgivaren bevisligen fått kännedom om det fattade beslutet. Detta oavsett om kontraktet är undertecknat eller om ett högre förvaltningsorgan i enlighet med kyrkolagen utnyttjar sin överföringsrätt i ärendet eller om beslutet vunnit laga kraft.

Vid offentliga upphandlingar är det skäl att förfara så att **upphandlingskontraktet uppkommer först då kontraktet är undertecknat**. Man kan, för klarhetens skull, avvika från rättshandlingslagens huvudprincip till exempel så att man i anbudsfrågan, upphandlingsbeslutet eller meddelandet om att anbudet har godtagits nämner en tidpunkt då ett avtal mellan församlingen och leverantören anses ha uppkommit. Som tidpunkten för uppkomsten av ett bindande avtal kan anges t.ex. den tidpunkt då det skriftliga kontraktet undertecknas. Andra alternativa tidpunkter, som dock ska tillämpas bara i undantagsfall, kan t.ex. vara då beslutet vunnit laga kraft, då meddelandet om erhållandet av en finansieringslös-

ning delges och vid byggtreprenader då bygglovets eller miljötillståndet vunnit laga kraft.

Eftersom upphandlingskontrakt är privaträttsliga kontrakt, kan man för att underlätta konkurrensutsättningen av upphandlingarna och slutandet av kontrakt använda sig av branschens allmänna avtalsvillkor, såsom de allmänna avtalsvillkoren för den offentliga upphandlingen JYSE 1994, de allmänna avtalsvillkoren för byggtreprenader YSE 1998, de allmänna avtalsvillkoren för konsultverksamhet KSE 1995, de allmänna avtalsvillkoren för statens upphandlingar av informationsteknik VYSE eller IT-2000 samt övriga allmänna avtalsvillkor som gäller den aktuella upphandlingen.

Förskott

I undantagsfall kan säljaren beviljas förskott på den betalning som ska erläggas. Förskottet ska utgöra en slutlig delbetalning för upphandlingen och vid behov ska en tillräcklig säkerhet krävas för det.

Säkerheter

Församlingen ska som upphandlande enhet kräva säkerhet för uppfyllandet av åtaganden som följer av större upphandlingar, t.ex. byggtreprenader. Säkerheterna bör omnämnas redan i anbudsförfrågan. Säkerheter och garantier är inte samma sak. Garantifrågor är t.ex. byggnadsentreprenörens utfästelser om byggnadens tekniska funktion.

Som säkerhet kan godkännas penningssäkerhet, av försäkringsinrättning eller bank beviljad proprieborgen, av banken utfärdat depositionsbevis eller någon annan av församlingen godkänd tillförlitlig säkerhet. Om församlingen godkänner lösörespant som säkerhet, måste man vara försiktig då man fastställer dess värde. Ett pantsättningsavtal ska uppgöras över pantsättningen. Användningen av och tillräckligheten hos en godkänd pant i samband med ett eventuellt kontraktsbrott måste alltid övervägas innan kontrakten undertecknas.

6. Mottagande av vara och godkännande av tjänst och byggtreprenad

Varans mottagare måste granska att varans mängd, kvalitet och övriga egenskaper motsvarar beställningen. En anordning som ska installeras får godkännas först då den har genomgått en ibruktagningsbesiktning, där det har konstaterats att anordningen är i funktionsdugligt skick och har den utlovade prestandan samt uppfyller övriga villkor i upphandlingskontraktet.

Mottagandet av ett serviceuppdrag eller ett byggnadsarbete genomförs i enlighet med de allmänna avtalsvillkoren som finns som bilaga till kontraktet antingen då uppdraget avslutas eller vartefter deluppgifter har utförts.

I det fall att leveransen fördröjs eller säljaren gör sig skyldig till en felaktig eller kontraktsstridig leverans eller på andra sätt bryter mot kontraktet, måste man utan dröjsmål göra en skriftlig anmärkning (reklamation). Vid reklamationer iakttas bestämmelserna i kontraktsvillkoren.

I det fall att leverantören gör sig skyldig till försummelser måste beställaren se till att de delbetalningar som avses i kontraktet inte betalas förrän förpliktelseerna är uppfyllda. Innan den sista delbetalningen för en byggtreprenad erläggs åt entreprenören måste man försäkra sig om att säkerheten för garantitiden har överlåtits och att sidoentreprenörer eller övriga tredje parter inte har fordringar som beror på entreprenören och att entreprenaden har mottagits på godkänt sätt.

7. Vissa övriga bestämmelser

7.1. Avbrytande av upphandlingen

Församlingen har rätt att avbryta upphandlingsprocessen i det fall att anbudet överstiger det anslag som i budgeten reserverats för projektet. Upphandlingsprocessen kan också avbrytas om man i församlingen inser att den inledda processen skulle medföra ett oförmånligt slutresultat för församlingen. Om församlingen vill avbryta upphandlingsprocessen måste den skriftligen meddela detta åtföljt av en kort motivering till de leverantörer som församlingen har begärt anbud av. Med ett avbrytande av upphandlingen får man inte diskriminera någon. Det kan uppstå en skyldighet för församlingen att ersätta dem som gör anbudsförfrågan för skador som förorsakats av det felaktiga förfarandet. Församlingen kan som upphandlande enhet inte tvingas att ingå ett kontrakt.

7.2. Jäv och konkurrensneutralitet

En person som deltar i handläggningen av ett anbud, ett kontrakt som gäller upphandlingen eller en fråga om tolkningen av kontraktet eller i granskningen av varan eller tjänsten ska vara ojävig. Om jäv i upphandlingsärenden gäller vad som separat föreskrivs i 7 kap. i kyrkolagen och i förvaltningslagen.

Jävighet som gäller behandlingen av ärendet måste särskiljas från s.k. konkurrensneutralitet. Enligt denna kan företag som har särskild förhandsinformation om det projekt som är föremål för konkurrensutsättningen, så att företagets inbördes objektiva konkurrensläge hotas, inte delta i anbudsförfarandet. Såväl den upphandlande enheten som de deltagande leverantörerna är skyldiga att säkerställa att konkurrensneutralitet föreligger.

7.3. Handlingars offentlighet och sekretess

Hur offentliga de handlingar som gäller upphandlingen är beror på i vilket skede upphandlingsärendet befinner sig. Angående handlingarnas offentlighet iakttas

bestämmelserna i offentlighetslagen, dvs. lagen om offentlighet i myndigheters verksamhet (621/1999).

Anbud som kommit in till församlingen är efter öppnandet ännu inte offentliga. Efter det att ett beslut fattats i upphandlingsärendet kan man offentliggöra uppgifterna om vilka leverantörer som fått anbudsförfrågan och vilka som har lämnat anbudsansökan. Beslutet är, med undantag av affärshemligheter, offentligt efter att församlingen har fattat sitt upphandlingsbeslut och då protokollet i ärendet är undertecknat och justerat. Beslutet offentliggörs på det sätt som församlingen anser bäst med beaktande av de förpliktelser som upphandlingslagen och offentlighetslagen medför. Efter beslutsfattande delger församlingen beslutet åt de anbudsgivare som deltagit i anbudsförfarandet samt håller det framlagt för allmänt påseende i enlighet med 25 kap. 3 § i kyrkolagen.

Till delgivningen åt anbudsgivarna ska fogas alla de uppgifter som påverkat beslutsfattandet, för att de ska ha möjlighet att utvärdera beslutet och använda sig av de lagstadgade rättsskyddsmedlen (partsoffentlighet).

Alla upphandlingshandlingar, med undantag av affärshemligheter, blir med stöd av offentlighetslagen offentliga när ett upphandlingskontrakt har slutits (OffL 7 kap. 2 §).

Det anbudspris som ett företag som deltagit i anbudsförfarandet har gett är offentligt. Förutom det totala priset måste även enhetspriser och prisspecifikationer vid begäran meddelas de övriga anbudsgivarna, eftersom vinnaren av anbudsförfarandet kan ha valts på basis av dessa uppgifter. De som har deltagit i anbudsförfarandet har också rätt att få information om andra centrala faktorer som inverkat på jämförelsen av anbuderna och beslutsfattandet för att de vid behov ska kunna söka ändring i beslutet. Hemliga är bara yrkes- och affärshemligheter samt t.ex. personuppgifter.

Församlingen får inte utan vederbörandes medgivande orättmätigt använda sig av uppgifter som ansluter sig till affärs- eller yrkeshemligheter för en näringsidkare som lämnat anbud. Motsvarande förbud gäller för andra med dessa jämförbara uppgifter, om utlämnandet av en sådan uppgift skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren (OffL 24 §).

I fråga om upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdet får annonseringen i efterhand inte innehålla uppgifter vilkas publicering strider mot allmänt intresse eller som kunde äventyra säkerheten hos konfidentiella affärsuppgifter, befogade affärsintressen eller sund konkurrens.

BILAGA

Definitioner och begrepp i anslutning till upphandlingsverksamheten (UpphandlingsL 1 kap. 5 §)

Öppet förfarande

Ett upphandlingsförfarande där den upphandlande enheten publicerar en upphandlingsannons och där alla intresserade leverantörer får lämna anbud.

Anbudssökande

En leverantör som anmält intresse för att delta i ett selektivt förfarande, ett förhandlat förfarande eller en konkurrenspräglad dialog.

Förhandsannons/periodiskt meddelande

En annons över planerade upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena under den kommande upphandlingsperioden.

Upphandling

Köp av varor och tjänster samt byggtreprenader mot ekonomisk ersättning.

Upphandlingsannons

En annons med vilken leverantörer ges möjlighet att göra en anbudsansökan eller delta i anbudsförfarandet.

Upphandlingsförfaranden

De olika förfaranden som nämns i upphandlingslagen (t.ex. öppet eller selektivt förfarande) genom vilka anbudsförfarandet kan realiseras.

Upphandlingsprogram

En handling som eventuellt ska tillämpas i upphandlingen, där man definierar de kommersiella villkoren i anslutning till den aktuella upphandlingen som komplement till anbudsförfrågan (jfr entreprenadprogram).

Upphandlingskontrakt

Ett skriftligt kontrakt som slutits mellan en eller flera upphandlande enheter och en eller flera leverantörer och som avser utförande av byggtreprenad, upphandling av varor eller utförande av tjänster mot ekonomisk ersättning.

Upphandlande enhet

En i 6 § i upphandlingslagen definierad köpare (beställare) som följer upphandlingslagen. Upphandlande enhet är t.ex. församlingens eller den kyrkliga samfällighetens organ eller tjänsteinnehavare. Den upphandlande enheten eller en organisation som tillhör den fungerar som kontraktspart och beställare i upphandlingen.

Annons i efterhand

Vid en upphandling som överstiger EU-tröskelvärdet måste man i efterhand utannonsera det vinnande anbudet.

Konkurrenspräglad dialog

Ett förhandlingsförfarande där den upphandlande enheten på ett sätt som liknar förhandlat förfarande via olika skeden väljer ut den som ska realisera projektet och förhandlar om kontraktsvillkoren.

Tröskelvärde

Upphandlingarna klassificeras enligt sin storlek i sådana som överstiger EU-tröskelvärdena, sådana som överstiger de nationella tröskelvärdena och sådana som understiger de nationella tröskelvärdena. I fråga om upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdet och det nationella tröskelvärdet iaktas upphandlingslagen. Vid upphandlingar som understiger det nationella tröskelvärdet följs församlingens upphandlingsanvisning, instruktioner, kyrkorådet och gemensamma kyrkorådets beslut samt god förvaltningssed.

Koncession

Ett kontrakt som gäller en tjänst (tjänstekoncession) eller byggentreprenad (byggkoncession) där ersättningen för utförandet av tjänsten eller byggarbetet utgörs antingen av endast rätten att utnyttja det servicesystem som ska realiseras (ex vattenledningsnät) eller den anläggning som ska byggas eller av dels en sådan rätt, dels betalning.

Förhandlat förfarande

Ett upphandlingsförfarande där den upphandlande enheten publicerar en upphandlingsannons och i vilket intresserade leverantörer kan ansöka om att delta. Den upphandlande enheten förhandlar om kontraktsvillkoren med de leverantörer som valts.

Anbudsansökan

En ansökan med vilken en anbudssökande (företag etc.) anhåller om att få delta i anbuds förfarandet

Köpare

Den upphandlande enhetens representant som i praktiken genomför upphandlingen eller köptransaktionen.

Tjänsteupphandlingskontrakt

Med att tjänsteupphandlingskontrakt avses utförande av tjänster samt även ett sådant upphandlingskontrakt som utöver tjänster även omfattar varor, om tjänsternas värde överstiger varornas värde. Med tjänsteupphandlingskontrakt avses inte en byggentreprenad eller upphandling av varor.

Ramavtal

Ett ramavtal innebär ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande enheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för upphandlingskontrakt som ingås under en viss tidsperiod.

Gränsvärde

I fråga om upphandlingar som överstiger det nationella tröskelvärdet men understiger EU-tröskelvärdet det eurobelopp som anger gränsen för när det är tillåtet att tillämpa förhandlat förfarande (jämför tröskelvärden).

Selektivt förfarande

Ett upphandlingsförfarande där den upphandlande enheten publicerar en upphandlingsannons och i vilket intresserade leverantörer kan ansöka om att delta i. Av de leverantörer som sânt in

anbudsförfrågan är det endast de anbudssökande som utsetts av den upphandlande enheten som kan lämna anbud.

Byggentreprenader

En sådan husbyggnad eller annat byggnadsarbete som bildar en ekonomisk eller teknisk helhet.

Byggentreprenadkontrakt

Ett kontrakt som huvudsakligen gäller utförande av byggnadsarbete. Byggentreprenaden kan vara en entreprenad för hus-, jord- eller vattenbyggnadsarbeten som bildar en ekonomisk eller teknisk helhet.

Anknuten enhet

En juridisk självständig enhet som är anknuten till den upphandlande enheten (hör t.ex. till församlingskoncernen).

Direktupphandling

Ett upphandlingsförfarande där församlingen utan att publicera en upphandlingsannons och utan anbudsförfarande väljer en eller flera leverantörer med vilka den förhandlar om villkoren i kontraktet.

Projektupphandling

Tjänsteupphandling för att genomföra en planeringsuppgift (t.ex. grundlig renovering) utan att använda sig av en särskild jury (se projekttävling).

Projekttävling

Ett förfarande där den upphandlande enheten kan skaffa en sådan plan som en jury utser till vinnande bidrag i en tävling. I tävlingen kan pris delas ut.

Anbudsgivare

En leverantör som lämnat anbud.

Anbudsförfarande

Det skede i upphandlingsprocessen då den upphandlande enheten försöker hitta den förmånligaste leverantören.

Varuupphandlingskontrakt

Ett kontrakt som gäller köp eller leasing av en vara inom ramen för traditionella kontrakt eller ramavtal. Ett varuupphandlingskontrakt kan även omfatta monterings- och installationsarbeten som hänförs till upphandlingen.

Teknisk specifikation

En harmoniserad eller erkänd standard eller något annat europeiskt tekniskt godkännande som används i definieringen av upphandlingen.

Beställare

Den upphandlande enhet som konkurrensutsätter upphandlingen. Beställare kallas även den som verkställer upphandlingskontraktet samt vid direktupphandling representanten för den upphandlande enheten.

Statistikanmälan

Anmälan om upphandlingen i enlighet med handels- och industriministeriets anvisningar.

Leverantör

En fysisk eller juridisk person, offentlig enhet eller en kombination av de föregående som erbjuder varor, tjänster eller byggtreprenader. Leverantör benämns även den som vunnit anbudsfordarandet och som ansvarar för upphandlingskontraktet.

Produktgrupp

En teknisk gruppering av en vara, tjänst eller entreprenad med referensbeteckningar och referenskoder i enlighet med Europeiska gemenskapernas statistiska produktbeteckningar (CPV) (upphandlingsordlistan).

Entreprenadtävling

Ett förfarande där församlingen syftar till att genom konkurrensutsättning hitta den som förmanligast realiserar ett byggnadsprojekt.

Entreprenadprogram

Ett kommersiellt dokument som ansluter till en byggtreprenad (jfr upphandlingsprogram), där bl.a. projektets avtalsrättsliga förpliktelser definieras.

Inköpscentral

Med en inköpscentral avses en sådan upphandlande enhet som sluter upphandlingskontrakt eller ramavtal om varor, tjänster eller byggtreprenader för de upphandlande enheter som äger den. En inköpscentral har grundats uttryckligen för att utföra dessa uppgifter eller skötseln av dessa uppgifter har bestämts eller fastställts som centralens verksamhetsområde.